

безпечних, відкритих програмних продуктів для Unix, Linux, Mac OS, та їх портування.

Джерела:

- 1) Mono C#. [Електронний ресурс] // Progopedia alpha. – Режим доступу: <http://progopedia.ru/implementation/mono-c-sharp/>.
- 2) What is Mono [Electronic Resource] // Official site. – URL: http://www.mono-project.com/What_is_Mono.
- 3) Рамирез А.О. Программирование: встречаем C# и Mono [Електронний ресурс] / О.А. Рамирез // Портал комп'ютерних статей. – Режим доступу: <http://computerlib.narod.ru/html/csharp1.htm>.
- 4) Лекция: Rotor и Mono [Електронний ресурс] // Інтернет Університет Інформаційних Технологій. – Режим доступу: <http://www.intuit.ru/department/se/techdevmsnet/2/>.

Автоматизований текстологічний аналіз: використання детекторів інтернет-плагиату в академічному секторі

Воронкін О.С.

*Луганська державна академія культури і мистецтв,
alex.voronkin@gmail.com*

This paper addresses the problem of detecting borrowing in Internet network provides a brief general descriptions of some free plagiarism detector.

Плагиат, згідно Закону України „Про авторське право і суміжні права”, визначається як оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору [1]. Мова йде про привласнення авторства на чужий мистецький, науковий або інший твір чи роботу (на чуже відкриття, винахід чи раціоналізаторську пропозицію) або використання у своїх працях чужого твору без посилання на джерело запозичення та автора. За умови зазначення імені автора й джерела, допускається використання цитат (коротких уривків) з опублікованих творів в обсязі, виправданому поставленою метою. Зазначимо, що збіг думок та ідей також не може вважатися плагиатом.

Останнім часом запозичення текстових частин одержало широке поширення в академічному секторі. Цю тенденцію деякі вчені вже назвали „складовою частиною” сучасної науки [2, 3]. Окремі дослідники пропонують класифікувати плагиат на випадковий і добре продуманий – плагиат у замаскованому вигляді (наприклад, цілеспрямована заміна слів синонімами, заміна букв у слові англomовними (подібними за написанням), переформулювання речень – зміна порядку слів в них тощо).

До основних форм запозичення матеріалів відносять [4]: 1) повне або часткове копіювання тексту з одного джерела (при мінімальному редагуванні); 2) копіювання та компоновання тексту з декількох джерел; 3) компоновання власного та запозиченого матеріалу без належного

цитування джерел; 4) переклад іншомовних матеріалів без посилань на першоджерела.

Більш розгорнуту класифікацію пропонують автори одного з найбільших англomовних ресурсів для виявлення плагіату TurnItIn [5]: 1) видання виконаної іншим автором роботи за свою без внесення в неї жодних змін (зустрічається у двох формах: використання матеріалу із опублікованого видання та використання послуг різноманітних фірм, які на замовлення пишуть роботи за будь-якими темами); 2) копіювання великої частини чужої роботи в свою без внесення в запозичене жодних змін; 3) копіювання інформації з кількох різних джерел без внесення в неї правок, але із самостійним написанням перехідних речень між скопійованими частинами; 4) внесення незначних правок у скопійований матеріал; 5) повне запозичення текстів з інших джерел, але цілковите їх перефразування; 6) видання власної опублікованої раніше роботи за нову.

У зв'язку з цим набуло актуальності питання використання систем автоматизованого текстологічного аналізу – детекторів плагіату. При цьому можна умовно виділити 2 підходи:

1) статистичний – використовується для виявлення співпадаючих фрагментів електронних текстів. Підхід не дає змоги автоматично з'ясувати чи є запозичений текст плагіатом (тобто використанням тексту якого-небудь джерела, не оформленим належним чином). Перефразування чужої роботи, використання синонімів та порушення правил цитування також виявити цим методом досить складно.

2) семантичний – використовується для аналізу змісту та синтаксичної інформації тексту. Цей підхід є найбільш точним, однак разом з тим він найбільш складний та трудомісткий з точки зору практичної реалізації (потребує аналізу омонімії).

Для текстологічного аналізу користувач передає на перевірку документ або вводить досліджуваний текст у спеціальне вікно програми (web-інтерфейсу). Текстові дані перетворюються системою та аналізуються за закладеним алгоритмом. Наприкінці користувач отримує звіт про проведену перевірку із наведенням джерел „запозичення”. Треба розуміти, що автоматизована перевірка дозволяє знайти джерело у своїй базі (або в Інтернет-мережі), але не визначає, чи є воно першоджерелом.

На сьогодні успішно використовується декілька версій програмного забезпечення для перевірки текстів на унікальність. Серед найбільш відомих web-сервісів можна назвати: „Антиплагіат”, „Istio”, „Text”, „SafeAssign”, „Turnitin” та ін. Серед програм: „Advego Plagiatus”, „Praide unique content analyzer”, „Плагіата.НЕТ”, „Etxt Антиплагіат”, „Double Content Finder” та ін.

„Антиплагіат” (<http://www.antiplagiat.ru>). Сервіс здійснює on-line пошук по значній кількості колекцій рефератів, контрольних робіт, підтримує доступ до бази даних дисертацій ВАК РФ. Тим не менш сервіс має деякі недоліки [6]. По-перше, система не здійснює пошук по всіх документах, доступних в Інтернет-мережі, це стосується зокрема

тематичних сайтів і порталів новин. По-друге, це стосується обмеження обсягу тексту 3000 або 5000 символів (доступно після реєстрації).

„Istio” (www.istio.com). Сервіс здійснює on-line пошук за допомогою Яндекс.xml і Yahoo.com. За результатами перевірки видається звіт про унікальність тексту разом із списком посилань на запозичений матеріал. Не підтримує власної бази. Сервіс надає додаткові засоби для аналізу текстів.

„Advego Plagiatus” (<http://advego.ru/plagiatus>). Програма здійснює перевірку із використанням пошукових систем Google, Яндекс, Bing, Yahoo, Nigma. Максимальний обсяг тексту – 200000 символів. За результатами пошуку вказує унікальність тексту, кількість джерел і відсоток запозичених текстових частин із відповідними посиланнями. Є режим глибокої перевірки [6]. Не підтримує власної бази. Web-сервіс Advego Plagiatus (<http://advego.ru/text/seo>) надає додаткові можливості для аналізу текстів.

„Praide unique content analyzer” (<http://www.nado.su/downloads.html>). Програма використовує пошукові системи Google, Mail, Яндекс. Є можливість вибору та підключення інших пошукових систем. Перевірка здійснюється пасажами та шинглами, довжину яких можна змінювати. Підтримує ведення локальної бази оригінальних робіт.

„Плагиата.НЕТ” (<http://www.mywebs.ru/plagiatanet.html>). Здійснює перевірку унікальності тексту й контенту сайтів. Підтримує перевірку декількох сторінок або сайтів одночасно, працює з rtf-, doc-, docx-файлами. Дозволяє користувачу вести базу з оригінальними працями, не опублікованими в Інтернет-мережі.

„Etxt Антиплагиат” (<http://www.etxt.ru/antiplagiat>). Програма здійснює перевірку унікальності тексту й контенту сайтів. Підтримує пакетну перевірку файлів.

Незважаючи на велику кількість існуючих програмних рішень, жодне з них не може стати універсальним засобом перевірки на плагіат. При текстологічному аналізі у кожному програмному засобі існують певні обмеження, які обумовлені як кількістю порівнюваних джерел, так і можливостями розпізнавання текстів. У якості додаткового або альтернативного засобу виявлення запозичених фрагментів в Інтернет-мережі можна використовувати безпосередньо пошукові системи. Для пошуку точної фрази слід застосувати мову запитів, для цього досліджувану фразу слід помістити в лапки. Обмеженням при цьому є обсяг цитати, яку зможе опрацювати пошукова система (зокрема, для Google це фраза в 32 слова).

Джерела:

- 1) Закон України „Про авторське право і суміжні права” від 23.12.93 р. // ВВР України. – 1994. – № 13. – Редакція станом на 19.11.2012 р.
- 2) Йосип Б. Плагіат як явище наукового буття / Б. Йосип // Юридичний вісник України. – 2008. – № 26. – С. 12.

- 3) Вахонєва Т. М. Плагіат як різновид порушення авторських прав за законодавством України [Електронний ресурс] / Т. М. Вахонєва. – Режим доступу : <http://www.law-property.in.ua/articles/article-3-of-the-conference/102-vahonyeva-tn-plagiarism-as-a-form-copyright-infringement-by-law-ukraine.html>.
- 4) Шарапов Р. В. Исследование плагиата в работах студентов [Электронный ресурс] / Р. В. Шарапов, Е. В. Шарапова // Диалог : материалы 18-ой Международной конференции (30 мая – 3 июня 2012 г.). – Режим доступа : <http://www.dialog-21.ru/digests/dialog2012/materials/pdf/72.pdf>.
- 5) Плагіат : вільна енциклопедія Вікіпедія. – Режим доступу : <http://uk.wikipedia.org/wiki/Плагіат>.
- 6) Шарапов Р. В. Анализ подходов к обнаружению заимствованных текстов / Р. В. Шарапов // Успехи современного естествознания. – 2011. – №3. – С. 47–49.

Використання сервісу NIGMA-математика для реалізації функцій контролю під час розв'язування найпростіших математичних задач

Воронкін О.С.

*Луганська державна академія культури і мистецтв,
alex.voronkin@gmail.com*

The report examines the use of the service "Mathematics" metaposhukovoyi Nigma system for the rapid solution of elementary mathematical problems

Мультипошукова інтелектуальна система Nigma (www.nigma.ru) була створена за підтримки Московського державного та Стенфордського університетів. До основних особливостей цієї пошукової системи слід віднести:

1. Використання кластеризації. На основі введеного користувачем запиту Nigma формує список документів, розділених на кілька множин (блоків схожих запитів). Можна уточнити у якій множині слід продовжити пошук, тим самим поліпшивши релевантність результатів пошуку.
2. Можливість здійснювати пошук як за власним індексом, так і за індексами Google, Yahoo, Bing, Яндекс, Rambler, AltaVista і Aport.
3. Можливість здійснювати пошук в електронних бібліотеках.
4. Застосування «розумних підказок». На основі попередніх запитів користувачів система пропонує варіанти автодоповнень під час набору пошукового запиту. У вигляді спливаючої підказки також можна отримати й енциклопедичну довідку.
5. Можливість застосовувати фільтри.
6. Можливість здійснювати пошук по торрентам.
7. Можливість використання освітніх сервісів Nigma-Хімія та Nigma-Математика.

Nigma-Хімія – це сервіс, за допомогою якого користувачі можуть розв'язувати різні задачі неорганічної та органічної хімії. Речовини можна задавати назвами (наприклад, “хлорид натрію”) або формулами (відповідно до наведеного прикладу – “NaCl”).